

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор ЗПО «ДПТК»
Олександр СТРИЛЕЦЬ
« 28 » серпня 2026 р.
ПОГОДЖЕНО
Заступник директора ЗПО «ДПТК»
Сергій ГОРДІЄНКО
« 28 » серпня 2026 р.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІОЛОГІЯ» Спеціальність: G19 Будівництво та цивільна інженерія

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Індивідуальні завдання призначені для здобувачів освіти, які з поважних причин (лікарняний, виробнича необхідність на об'єкті, процеси психологічної та соціальної реінтеграції) пропустили семінарські заняття, або бажають підвищити свій підсумковий модульний бал.

Специфіка виконання: Кожне завдання вимагає від майбутнього фахівця (інженера, архітектора, керівника проекту) глибокої інтеграції теоретичних соціологічних категорій (стратифікація, конфліктологія, інклюзія) із конкретними технічними та управлінськими реаліями будівельних підприємств, девелоперських компаній, проектних бюро та безпосередньо будівельних майданчиків. Завдання виконуються письмово (від 2 до 5 сторінок залежно від рівня складності) і захищаються у формі короткої професійної співбесіди з викладачем.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СОЦІОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНА СТРУКТУРА СУСПІЛЬСТВА

Завдання 1.1: Соціологічний аналіз соціальної мобільності (Відпрацювання семінару)

Тема: Інженерно-технічні будівельні професії як потужний канал вертикальної мобільності.

Завдання: Напишіть аналітичне есе (2-3 сторінки), в якому докладно проаналізуйте траєкторію професійного зростання від статусу рядового робітника-будівельника (монолітника, муляра) чи стажера-кресляра до власника інноваційної девелоперської компанії або Головного інженера проекту (ГПА). У тексті обов'язково розкрийте:

- **Роль інституціоналізованого культурного капіталу:** Поясніть, як саме здобуття якісної фахової освіти (диплом за спеціальністю 192 «Будівництво та цивільна інженерія») гарантовано конвертується в економічний капітал та різко підвищує престиж професії.
- **Трансформація галузі (Індустрія 4.0):** Доведіть, чому масовий перехід до комп'ютеризованого проектування (BIM-технологій — Building Information Modeling), 3D-друку та європейських стандартів "зеленого" будівництва робить професію сучасного інженера найпотужнішим "соціальним ліфтом" у відновленні сучасної України.

Завдання 1.2: Соціологічний аудит девіантної поведінки (Для підвищення оцінки / Управлінський аналіз) Тема: Аномія та жорсткі інструменти соціального контролю на будівельному підприємстві (майданчику).

Завдання: Змодельуйте ситуацію масової виробничої девіації (наприклад, систематична крадіжка будівельних матеріалів підрядниками, махінації з обсягами бетону або масове, фаталістичне ігнорування норм техніки безпеки при роботі на висоті). Застосуйте соціологічний інструментарій для розв'язання проблеми:

- **Аналіз причин:** Використовуючи соціологічну концепцію структурного напруження Роберта Мертона, фахово поясніть економічні та соціальні причини такої деструктивної поведінки (чому самі лише адміністративні штрафи та звільнення не працюють і не усувають корінь проблеми).
- **Архітектура контролю:** Опишіть технологічне впровадження системи формального контролю (створення так званого "цифрового паноптикуму": електронний облік матеріалів через ERP-системи, біометричні СКУД, дрони-наглядачі, розумні камери зі штучним інтелектом для відстеження касок) та органічне поєднання її з механізмами неформального контролю (формування сильної корпоративної етики, нульової толерантності до крадіжок і порушень ДБН усередині самої будівельної бригади).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СОЦІОЛОГІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ, ПРАЦІ ТА ТРУДОВИХ ВІДНОСИН У БУДІВЕЛЬНІЙ ГАЛУЗІ

Завдання 2.1: Проєктування організаційної культури (Відпрацювання семінару) Тема: Модель ефективної організаційної культури та стилю лідерства для будівельної (девелоперської) компанії або проєктного бюро. **Завдання:** Розробіть міні-проєкт "Корпоративний кодекс інноваційної девелоперської компанії" (2-3 сторінки).

- **Вибір моделі:** Опишіть домінуючий тип організаційної культури (за Камероном-Куїном), який ви будете впроваджувати на об'єкті чи в офісі, та обґрунтуйте його ефективність для ринку нерухомості.
- **Модель лідерства:** Поясніть, як категоричний перехід від авторитарного стилю (токсичної «культури котловану») до трансформаційного лідерства вплине на плинність кадрів і рівень травматизму на виробництві. Які методи нематеріальної мотивації ви застосуєте для інженерів-проєктувальників, BIM-координаторів та виконробів?

Завдання 2.2: Аналіз етичної дилеми та трудового конфлікту (Для підвищення оцінки) Тема: Медіація конфліктів та інститут викривачів (Whistleblowing) у будівництві. **Завдання:** Напишіть доповідну записку від імені інженера з технічного нагляду (або головного інженера проєкту) на ім'я генерального директора будівельного холдингу. Виявилося, що для заливки несучих конструкцій багатоповерхового житлового комплексу відділ постачання закупив дешевий, несертифікований бетон низької марки (або браковану арматуру). Комерційний директор ультимативно вимагає його використати заради "економії" та дотримання графіків здачі.

- **Аргументація:** Обґрунтуйте свою категоричну відмову закривати на це очі, спираючись на соціологію громадянського суспільства, інженерну етику та жорстку кримінальну відповідальність (порушення ДБН).
- **Вирішення конфлікту:** Опишіть, як за допомогою стратегії співробітництва (за Томасом-Кілманном) та колективного договору ви інституціоналізуєте цей конфлікт, аби захистити права і життя майбутніх мешканців та будівельників.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. СОЦІОЛОГІЯ МАСОВИХ КОМУНІКАЦІЙ, ПРИКЛАДНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА СОЦІАЛЬНА СТІЙКІСТЬ СУСПІЛЬСТВА

Завдання 3.1: Прикладне міні-дослідження (Відпрацювання семінару) Тема: Підготовка проєкту соціологічного анкетування для вивчення лояльності інвесторів (покупців нерухомості) або замовників будівельних послуг. **Завдання:** Ви — аналітик відділу контролю якості девелоперської компанії. Розробіть робочий драфт соціологічної анкети (10-15 запитань) для оцінки клієнтського досвіду після здачі будинку (Post-Occupancy Evaluation).

- **Архітектура анкети:** Дотримуйтесь "правила воронки". Сформулюйте вступ, контактні запитання, запитання з використанням шкали Лікерта (наприклад, оцінка якості стяжки, вікон, роботи інженерних комунікацій та благоустрою) та соціально-демографічний блок.
- **Метрики лояльності:** Обов'язково інтегруйте валідне запитання для розрахунку індексу NPS (Net Promoter Score) забудовника.
- **Методологічне обґрунтування:** Опишіть цільову вибірку та поясніть, чому формулювання ваших запитань не є суттєвим (навідним) і гарантує отримання абсолютно достовірної інформації для компанії.

Завдання 3.2: Проєкт виробничої інклюзії (Для підвищення оцінки / Психологічна адаптація) Тема: Trauma-informed підхід та розбудова безбар'єрного простору на будівельному підприємстві. **Завдання:** Розробіть план модернізації штабу будівництва (або офісу проєктного бюро) для комфортної реінтеграції колеги-інженера (ветерана), який повернувся з фронту з наслідками мінно-вибухової травми (наприклад, має чутливість до різких будівельних звуків та потребу в адаптованому робочому просторі).

- **Технічна частина:** Запропонуйте інженерні рішення на основі принципів Універсального дизайну (акустичні панелі, усунення високих порогів у побутовках, адаптовані робочі столи для проєктування, дублювання навігації на майданчику).
- **Соціокультурна частина:** Розробіть корпоративні правила спілкування в колективі бригади чи офісу. Як впровадити інклюзивну мову (Person-first language) та етику діалогу, щоб уникнути токсичної гіперопіки, стигматизації та забезпечити 100% повагу до гідності фахівця-будівельника?

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

- **«Відмінно» (90-100% / 14-16 балів):** Завдання виконано в повному обсязі. Здобувач демонструє глибоке розуміння соціологічних термінів та бездоганно проєктує їх на управлінські та технологічні процеси сучасного будівельного підприємства чи девелоперського проєкту. Аргументація власної позиції (особливо в кейсах щодо безпеки будівництва та етики) є залізною, повністю відповідає жорстким інженерним стандартам та принципам trauma-informed підходу. Повна відсутність академічного плагіату.
- **«Добре» (75-89% / 11-13 балів):** Завдання виконано, але наявний дисбаланс: здобувач освіти добре описує суто технічну або архітектурну частину, але слабо застосовує соціологічний категоріальний апарат, або навпаки — формально переказує соціологічну теорію без чіткої прив'язки до будівельних реалій спеціальності 192.
- **«Задовільно» (60-74% / 9-10 балів):** Робота має переважно компілятивний характер. Відсутня самостійна аналітика, висновки є поверхневими. Здобувач ледве може пояснити суть своєї роботи під час захисту та плутається в базових соціологічних поняттях.
- **«Незадовільно» (0-59% / 0-8 балів):** Завдання не розкриває теми, містить грубі логічні помилки. Слухач у своїй роботі виправдовує порушення норм безпеки, охорони праці (ДБН) або дискримінацію заради фінансової вигоди забудовника чи зручності, що прямо суперечить фаховій інженерній етиці. Наявний академічний плагіат (повне копіювання текстів з мережі чи бездумне використання ШІ).